

МТ 1**АРХИТЕКТУРАТА НА НОВАТА МУЗЕОЛОГИЈА:
ОД МУЗЕЈ-ЗГРАДА ДО МУЗЕЈ-ТЕРИТОРИЈА**

Оваа тема го поставува архитектонскиот проблем на музејските згради во широката теоретска дебата на *музеологијата* и *новата музеологија*. *Новата музеологија* е состојба на широко распространето незадоволство од *старата музеологија* и повикува на радикално преиспитување на улогата на музеите во општеството денес. Проектите за новиот музеј треба да ги вградат сознанијата од новата музеологија, која, во најширока смисла, ги легитимира и ги охрабрува сите формации што се разликуваат од „традиционалниот музеј“, со особен акцент на потенцијалите што се отвораат за музејската архитектура кога музеалијата¹ и музејското искуство концептуално ќе се преместат од базата на колекциите и на научната практика во сферата на естетската практика ориентирана кон корисниците и од границите на музејската зграда како ексклузивен елитистички концепт до музејските територии како инклузивен концепт на автохтоните средини. Можеме да кажеме дека оваа тема го позиционира размислувањето за архитектурата на музејот како за процес на формализација на културата, на колективните идентификациски маркери на средината од која произлегува.

**ARCHITECTURE OF NEW MUSEOLOGY:
FROM MUSEUM AS BUILDING TO MUSEUM AS TERRITORY**

This research should provide a compelling model of a historical and theoretical research informed by the wider interdisciplinary theoretical debate which places the museum architecture inbetween the *museology* and *new museology*. The *new museology* is a state of widespread dissatisfaction with the *old museology* and calls for a radical re-examination of the role of museums in society today. This research should utilize the lessons learnt from the *new museology* in the general sense of legitimization of and encouragement for establishments different from the traditional museum, presenting the potentials for museum architecture when the musealia¹ and museum experiences are conceptually displaced from the sphere of the collection-based and scientific practices, into the sphere of user-oriented and aesthetic practices, and from the boundaries of museum building as exclusive elitist and closed concept towards museum territories as inclusive and open concept of the native environments and communities. We can say that we bring forward the thinking about museum architecture as a process of formalization of culture, of the collective identification markers of the environment from which it arises.

¹ Музеалија е термин што се користи за да ги означат предметите што биле подложени на процесот на музеализација и со тоа го добиле статусот на музејски предмети. Музеализацијата е операција на извлекување, физичко или концептуално, на нешто од природната или културна средина и негово воведување во музејското поле, за да стане музејски предмет.

Museum object or musealia. Musealia is a term used to mark objects that have been subjected to the process of musealization and thus have the status of museum objects. Musealization is an operation of withdrawing, physical or conceptual, of something of the natural or cultural environment and its introduction into the museum field in order to become a museum object.

Задолжителна библиографија \ Basic Bibliography:

- 1\André Desvallées, François Mairesse, ed. *Key Concepts of Museology*. Armand Colin, 2010.
- 2\Babić, Darko. "Experiences and (Hidden) Values of Ecomuseums." 2009.
- 3\Babić, Darko. "O Muzeologiji, novoj muzeologiji I znanosti o baštini." Edited by et al. Žarka Vujić. *Ivi Maroeviću baštinici u spomen* (Zavod za informacijske studije Odsjeka informacijske znanosti Filozofskog Fakulteta Sveučilišta u Zagrebu), 2009.

4\Batakoja, Meri. *Conceptual Interaction between Art Content and Museum Architecture in Art Museum Design (Unpublished Doctoral Thesis)*. Zagreb: Faculty of Architecture University of Zagreb, 2015.

5\Bortolotto, Chiara. "Objects to Processes: Unesco's 'Intangible Cultural Heritage'." *Journal of Museum Ethnography* (Museum Ethnographers Group), no. 19 (March 2007): 21-33.

6\Carlson, Allen. "The Aesthetics of Environmental Architecture and Landscape, Territory, and Terrain." *The Journal of Aesthetic Education*, 2006: 77-88.

7\Gregotti, Vittorio. "The Form of the Territory." *OASE#80*, 2009: 7-22.

8\Sopina, Ana, Bojana Bojanic, and Obad Scitaroci. "Asocijativna obilježja krajolika." *Prostor* (Arhitektonski fakultet Sveuciliste u Zagrebu) 2 (50), no. 23 (2015): 304-313.

МТ 2

УЧИЛИШТЕ: АСПЕКТИ НА АЛТЕРНАТИВНИТЕ МОДЕЛИ И ПЕДАГОГИИ

Денеска учениците во нашата земја посетуваат настава во училишта кои во втората половина на 20тиот век претставувале „реформски модели“ на модернизмот, каде здравата средина во контекст на хигиената, зголемениот пристап до свеж воздух и дневна светлина се сметале за пресвртница во условите на учењето и напредокот на младите умови. Економијата, односно ограничувањето на трошоците, со отворање на можности за масовно и задолжително образование, отвориле нови проблемски аспекти пред архитектите, како намалување на целокупната површина на школото со правилна дистрибуција на просториите за настава и комуникациите, стандардизација на елементи и материјализација и сл. Уште од тогаш, постоеле критики дека образованието не треба да се сведе на препораки на медицинските инспекторати и ограничувањата на буџетите, туку треба да се гледа како внатрешен процес низ кој минува детето за од него да постане човек, а курикулумите на школите треба да се базираат на активност и искуство, а не на проверка на знаење и помнење на факти во стерилна околина. Философијата на образованието („educational philosophy“) и образованието кое е свртено кон детето („child-centered education“) со сите свои типови („child-centered varieties“) базирани на безбедност и интимност во рамки на колективот како прв принцип и негување на социјалниот контакт како втор принцип, прават еден од највисоките квалитативни дострели и во архитектонската мисла за школите. „Валдорф школите“, „Монтесори школите“, „Јена планот“, „Винетка план“ се само мал дел од алтернативните модели, критични кон реформските модели на модернизмот.

Дилемите кои ги воведуваат овие алтернативни модели се актуелни но нерешени дури и денеска: дали училиштето треба да биде дел од заедницата или отсечено од неа и поблиску до природата?; колку простор треба да се отстапи за уметноста наспроти науката?; дали децата треба да бидат сепарирани по возраст?; на кои начини просторно може да се формализира неформалното образование?; како да се справи архитектурата на школите со постојаните промени во науката и технологијата?; какво треба да биде школото на 21виот век? итн.

Оваа магистерска тема третира аспект/аспекти од комплексната и иновативна природа на алтернативните педагогии и архитектонските модели произлезени од нив и ги тестира низ конкретна архитектонска интервенција од областа на образованието.

"BACK TO SCHOOL": ASPECTS OF ALTERNATIVE MODELS AND PEDAGOGIES

Today, pupils and students in our country attend classes in schools known as reformist models of modernism from the second half of the 20th century, where a healthy environment in the context of hygiene, increased access to fresh air and daylight were seen as a turning point in learning conditions and progress of the young minds. Economics, or the need for cost-cutting, in order to open up opportunities for mass and compulsory education, confronted the architects with new problematic aspects such as reducing the overall area of the school with proper distribution of teaching facilities and communications, standardization of elements and materialization, etc. Since then, there has been criticism that education should not be reduced to recommendations from medical inspectorates and budgetary constraints only, but should be seen as an internal process for the child to become a human being and that the school curricula should be based on individual activity and experience, not of checking knowledge and remembering facts in a sterile environment. Philosophy of education ("educational philosophy") and child-centered education with all its types ("child-centered varieties") based on safety and intimacy within the collective as a first principle and nurturing of social contact as a second principle, make one of the highest qualitative achievements in architectural thought for schools. The 'Waldorf schools', the 'Montessori schools', the 'Jena plan', the 'Winnetka plan' are just a few of the alternative models critical of the reformist models of modernism.

These alternative models offer us an introduction to dilemmas that are still current but unresolved yet: should the school be in the heart of the community or cut off from it and closer to nature?; how much space should be planned for art versus science?; should children be separated by age?; in what ways can informal education be formalized spatially?; how should architecture cope with the constant changes in science and technology?; what is the school of the 21st century? etc.

This master's thesis treats particular aspects of the complex and innovative nature of alternative pedagogies and architectural models resulting from them and tests them through specific architectural intervention from the field of education.

Задолжителна литература \ Basic Bibliography

- 1\Batakoja, Meri. *New Concepts of School Architecture* (Необјавен есеј по предметот *Arhitektonsko istraživanje suvremenosti* на проф. Велимир Хајдхарт). Arhitektonski fakultet, Sveučilište u Zagrebu, 2013.
- 2\Foster, Sarah W. "An Introduction to Waldorf Education." *Clearing House* 57, no. 5 (1984): 228-230.
- 3\Lagae, Johan, Bas van der Pol, and Mechthild Stuhlmacher. *Back to School*. OASE Foundation & NAI Publishers, 2007.
- 4\Perič, Ivana. *Organizacija školskih prostora u odnosu na suvremenu pedagošku misao* (Необјавен труд за предметот *Istraživanje kroz projekt: Nove tehnike življenja - Novi tipovi zgrada - Novi parametri projektiranja* на проф. Дражен Јупачиќ). Arhitektonski fakultet, Sveučilište u Zagrebu, 2010.
- 5\Uhrmacher, Bruce. "An Environment for Developing Souls: The ideas of Rudolf Steiner." *Counterpoints* 263, no. Pedagogy of Place: Seeing Space as Cultural Education (2004): 97-120.

